

CAND.(SCIENT.)KOMMA?

Er det rimeligt at forlange at studerende på universitetet kan finde ud af at sætte komma? En stor del af deres arbejde går trods alt ud på at behandle og formidle viden på skrift så præcist som muligt. Mange vil derfor nok sige ja men erfaringen viser at mange studerende har svært ved det. Således har man gennem tiden hørt adskillige frustrerede underviseres klagesange runge ud over auditorierækkerne. Underviserne er utilfredse med at de studerende ikke er dygtige nok til at sætte det lille undselige tegn med den store betydning for læsevenlighed og forståelse - kommaet.

AF: ANDREAS IBSEN

Og jo kommaet har betydning. Hvem kender ikke den gamle historie om kongen der ville benåde en dødsdømt fange men i stedet for at skrive "Benådes, ikke halshugges" skrev "Benådes ikke, halshugges" med fatale konsekvenser for fangen til følge.

Men måske er der ikke noget at sige til at kommaforvirringen også blandt studerende synes total. Dansk Sprognævn - som er den myndighed der definerer de gældende kommaregler - har i hvert fald ifølge onde tunger gjort sit for at spænde ben for "kommabrukerne". Det skyldes at der med jævne mellemrum er blevet ændret i kommareglerne uden at man samtidig har ryddet tilstrækkeligt godt op i regelsættet. Således erstattede det såkaldte nye komma i 1996 det hidtil brugte grammatiske komma ("kryds og bolle-kommaet"). Det nye komma er dog ironisk nok ikke det seneste sæt kommaregler eftersom det i 2004 erstattedes af andre regler der i det store hele er en tilbagevendende til tidligere tiders grammatiske komma. At der i de fleste perioder har eksisteret dels mere end ét officielt kommasystem og dels valgfrihed om kommatering i visse sætningskonstruktioner har yderligere bidraget til forvirringen. Vælger man fx at følge sprognævnets anbefaling om ikke at sætte det såkaldte startkomma (komma foran bisætninger) svarer de nuværende regler til reglerne for nyt komma.

Det kan således synes at kræve ikke bare en kandidatgrad men en ph.d. i sprogvidenskab og sætningsanalyse at forstå og være i stand til at følge kommareglerne - og ja - det er måske ikke helt ved siden af. Sproget er som bekendt en kompleks stør-

relse hvilket ikke mindst kommer til udtryk ved det komplette regelsæts omfang. Kommareglerne fylder nemlig et dokument på omkring 30 sider og er spækket med sætningsanalytiske betragtninger og undtagelser til hovedregler. Dokumentet kan - hvis du tør se det - downloades fra Dansk Sprognævns hjemmeside www.dsn.dk.

Men fortvivl ikke - helt. I et forsøg på at guide dig sikkert forbi nogle af de største faldgruber gennemgår vi her nogle af de kommafejl som ifølge Dansk Sprognævn oftest begås.

KOMMA

TYPISKE KOMMAFEJL

De mest almindelige fejl når man sætter komma, er at man

... placerer kommaet forkert foran bisætninger (ledsætninger) i forbindelse med forholdsord (over, under, ved, på, i, uden, ...), fx
Tyven brød ind uden, at nogen hørte ham.
Tyven brød ind, uden at nogen hørte ham.

Prøve: Vend sætningen om for at se, hvilke ord der "hører sammen" og dermed hvor kommaet skal stå: Uden at nogen hørte ham, brød tyven ind.

... placerer kommaet forkert foran bisætninger (ledsætninger) i forbindelse med billed (adverbialled, der beskriver fx tid eller holdning: netop, nede, gradvis, ikke, desværre, lige meget...), fx
Udvidelsen af EU kan fortsætte lige meget, hvad danskerne stemmer.
Udvidelsen af EU kan fortsætte, lige meget hvad danskerne stemmer.

Prøve: Vend sætningen om for at se, hvilke ord der "hører sammen" og dermed hvor kommaet skal stå: Lige meget hvad danskerne stemmer, kan udvidelsen af EU fortsætte.

... sætter komma foran et navneforms-at (infinitiv-at), fx
Finansminister Claus Hjort Frederiksen har dog valgt, at fremsætte lovforslaget uden ændringer.
Finansminister Claus Hjort Frederiksen har dog valgt at fremsætte lovforslaget uden ændringer.

Prøve: Er der et udsagnsled (dvs. kan der sættes bolle under et ord) efter kommaet? Hvis ikke skal der ikke være komma.

... sætter komma omkring navnetillæg (appositioner) der ikke står parentetisk, fx
Lørdag sejrede det lille danske cykelhold, Team Holgran, i det hollandske løb "Ster der Beloften".
Lørdag sejrede det lille danske cykelhold Team Holgran i det hollandske løb "Ster der Beloften".

Prøve: Fjern ordene mellem kommaerne. Forstår læseren stadig nøjagtig, hvem der refereres til? Hvis ikke skal kommaerne ikke være der.

... undlader at sætte komma omkring parentetiske navnetillæg (parentetiske appositioner), fx
Danmarks hovedstad København er stærkt trafikeret.
Danmarks hovedstad, København, er stærkt trafikeret.

Prøve: Er første del ("Danmarks hovedstad") nok til en entydig identifikation? Hvis ja skal der komma omkring den yderligere beskrivelse ("København").

PS:

Som den vågne læser helt sikkert har opdaget, er artiklens indledende del helt uden kommaer (fraregnet den gamle historie om kongen). Du kan jo passende begynde at øve dig ved at sætte kommaerne. Start med at finde grundled, udsagnsled og genstandsled...

I al denne snak må man ikke glemme, at korrekt kommatering er et middel til at fremme god kommunikation og dermed ikke et mål i sig selv. Hvis du mere bredt vil teste dine evner ud i akademisk skrivning, kan du besøge denne KU-side: kortlink.dk/6x6b

Disclaimer: Agenda kan på ingen måde holdes ansvarlig for eventuelle kommateringsfejl i denne guide eller som følge af læsningen heraf!

FLERE GODE LINKS

Test dine kommateringsevner på sproget.dk: kortlink.dk/6x68

Eller på Dansk Sprognævnets hjemmeside: kortlink.dk/6x69

Læs mere om kommareglerne på sproget.dk: kortlink.dk/6x6a

PLATFORM 4

EN NY PLATFORM FOR KUNST

Det var tæt på, at den kreative iværksætter Kristian var smuttet. Væk fra kedelige Aalborg mod kunstnerisk set varmere himmelstrøg som København eller Berlin. Aalborg havde ikke det Kristian søgte. Men så fik han et interessant tilbud, der blev afgørende og fik ham til at skifte mening.

Kristian blev kontaktet af nogle mennesker, der havde en løs idé til et nyt alternativt kulturhus på havnen i Aalborg. Både de kommunale myndigheder og ejeren af de tomme bygninger på den østlige del af Aalborg havn havde åbnet dørene for, at man kunne få en bygning stillet til rådighed. Kristian og en gruppe ligesindede samledes om projektet og det blev startskuddet til det sted og den filosofi, der senere blev døbt Platform4.

PLATFORM4 OG ARRANGEMENTERNE

Grundlaget for Platform4s virke er en nysgerrighed over for, hvad der sker, når kunst og teknologi mødes. Hvordan de to sfærer påvirker hinanden, og hvilke nye kunstneriske udtryksformer teknologien kan understøtte.

Nysgerrigheden har udmøntet sig i formuleringen af de tre fokusområder "Det elektroniske lyd-univers", "Digital visualisering, kunst og æstetik" og "Performativ arkitektur, design og kunst". Således udgør computeren et centralt instrument i det kunstneriske arbejde, men også analogt udstyr og installationskunst spiller væsentlige roller. I forhold til det performative fokusområde tænkes design og arkitektur, der aktivt gør en forskel for menneskers sociale samvær.

Siden starten for halvandet år siden har Platform4 lagt lokaler til mange spændende kulturaktiviteter såsom workshops, udstillinger og performances. Det lykkedes eksempelvis at få den europæiske udgave af 8-bit-musikfestivalen Blip til Platform4, hvor entusiaster fra både USA og forskellige europæiske lande strømmede til Aalborg for at samles om den særpræget digitale men herligt inciterende lyd fra gamle spillekonsoller som Nintendo Gameboy.

Og der har været Liquid Borderland-festivalen, som satte sig for at undersøge den flygtige kunst – det vil sige kunst der kan opleves og fornemmes men ikke røres, fordi den kun eksisterer i et uholdbart nu.

PÅ LOFTET AF PLATFORM4: ROOFTOP

Foruden de nævnte arrangementer er en væsentlig del af Platform4s virke at fungere som det, de selv kalder "en rugekasse for teknologi og kunst". Det vil sige at agere – nå ja – platform for mennesker med kunstneriske idéer og ambitioner. Til det formål har man for få uger siden på 1. salen af Platform4-bygningen indledt projektet Rooftop. Her er det 800 kvadratmeter store træloft blevet opdelt i en række firkantede workspaces ved hjælp af markeringer på gulvet i bedste von trierske Dogville-stil. Det er tanken, at man kan henvende sig med en idé til et kunstprojekt og dermed leje et workspace som arbejdsplads til at virkeliggøre idéen. Rooftop henvender sig til alle, som vil realisere et projekt der involverer kunst og teknologi. Man kan komme som enkeltperson eller som gruppe. Det vil sige, at også en studiegruppe ved AAU har mulighed for at leje et workspace, hvor de kreative idéer kan tage form. Det er endda sådan, at studerende på uddannelser med en kreativ/kunstnerisk/teknologisk profil har særligt gunstige vilkår på Rooftop.

Eftersom Platform4 er en foreningsbaseret nonprofit organisation, er man ikke interesseret i at indkræve penge for at udleje workspaces. I stedet kan betalingen ske ved optjening af point. Disse optjenes ved at påtage sig opgaver i forbindelse med driften af huset og afholdelsen af arrangementer. Fungerer man eksempelvis

KUNST OG TEKNOLOGI

som barvagt i 6 timer optjenes 11 ud af de 30 point, som udgør den månedlige leje for et workspace.

Rækken af fordele ved et workspace på Rooftop er lang. Man får adgang til et sted, hvor man selv kan være med til at definere rammerne, og hvor man kan sparre med ligesindede. Man har mulighed for at låne udstyr til lys og lyd foruden en stor mængde råmaterialer til de mere fysisk orienterede projekter. Man kan få tips til at søge penge til projekter hos de erfarne fundraisere bag Platform4. Og man kan få sit arbejde eksponeret i Platform4s hal og dermed chancen for at få sine projekter skudt ud – ikke bare lokalt, men måske også nationalt og internationalt.

Rooftop er således et eksperiment i, hvordan en platform for kunstnerisk udfoldelse kan indrettes og organiseres. Kristian, der selv kalder Rooftop for "et kreativt og teknologisk utopia – en drømmelegeplads og et eksperimentarium", forestiller sig at eksperimentet udmønter sig i et manifest eller et inspirationskatalog, hvorfra andre kan hente idéer til hvordan man indretter et sted, der understøtter kreativ, kunstnerisk udvikling.

AF: ANDREAS IBSEN

KORT OM PLATFORM4 OG ROOFTOP

Platform4 er et alternativt kulturhus på den østlige del af Aalborg havn nærmere bestemt Rapsgade 4. Projektet Rooftop, som holder til på loftet i Platform4-bygningen er tænkt som en rugekasse for især unge, der arbejder med "teknologisk kunst", dvs. kunst der på den ene eller anden måde involverer moderne teknologi.

VISSE UDDANNELSER VED AAU HAR SÆRLIGE FORDELE PÅ ROOFTOP:

- Arkitektur og Design
- ArT – Art and Technology
- Medialogi
- Cand.It – Oplevelsesdesign
- Interaktive Digitale Medier
- Musik
- Datalogi
- Design af Mekaniske Systemer

Har du selv en idé til et projekt eller vil du gerne høre mere, kan du besøge platform4.dk eller sende en mail til: info@platform4.dk.

Folk fra administrationen og mange af de tilknyttede projektmagere befinder sig i Rooftop-lokalerne i Platform4-bygningen i tidsrummet 17-20 hver onsdag. Interesserede er velkomne til at kigge forbi til en uforpligtende snak om mulighederne.

ER DET SPECIELT SVÆRT? -0

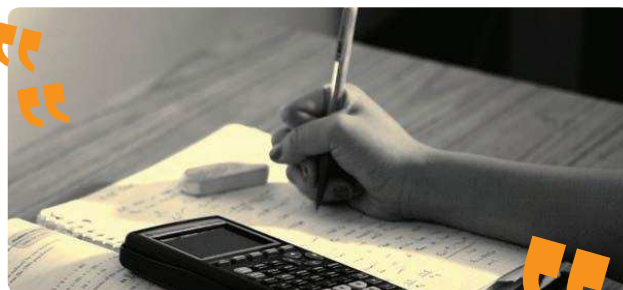
At skulle vælge emne for sit speciale kan være svært. Det handler trods alt om den afsluttende akademiske opgave, som gerne skulle munde ud i et flot resultat til eksamen, så man får det bedst mulige udgangspunkt for sin videre færd i retning af jobmarkedet.

Men hvordan skal man vælge emne – ud fra hvilke kriterier? Skal man gå efter interesse eller se mere på de jobmuligheder, specialet kan give – hvis disse to tilgange da ikke er sammenfaldende? Og hvor kan man søge inspiration? Agenda har søgt gode råd om at vælge emne til speciale hos forskellige kloge hoveder...

AF: ANDREAS IBSEN

FOTO: TINA STAUN SØRENSEN

KILDER TIL INSPIRATION

Boje Katzenelson skriver i sin bog "Vejledning i udarbejdelse og affattelse af universitetsopgaver og videnskabelige arbejder" (2001), at et godt udgangspunkt for valget af emne kan være at orientere sig inden for sit fagfelts oversigtslitteratur. På den måde får man en fornemmelse af, hvilke hovedpositioner og hvilken basisviden feltet bekender sig til.

For at supplere Katzenelson kan man tilføje, at det kan være en rigtig god idé at læse specialer fra tidligere årgange. Det giver et indblik i, ikke bare hvilke emner folk har valgt, men også hvordan de har formuleret de forskningsspørgsmål, som emnevalgene er mundet ud i. Betegnelsen forskningsspørgsmål, som er specialets problemformulering og derfor det, man i sin afsluttende konklusion skal være i stand til at svare på, udtrykker det særlige krav til specialet: At det skal formidle et stykke selvstændig forskning, der på den ene eller anden måde bidrager til fagfeltet med ny empirisk og/eller teoretisk viden. Rækkevidden skal således være større end den personlige interesse, hvilket er vigtigt at have sig for øje, når man vælger specialeemne.

Ikke bare i oversigtslitteraturen og de tidligere specialer, men også i artikler fra fagfeltets tidsskrifter og konferencer kan der være god emnemæssig inspiration at hente. Disse har nemlig den fordel, at de som oftest beskæftiger sig med helt aktuelle emner – måske endda emner, som man selv kan bygge videre på i sit eget speciale.

AFPRØVNING AF EMNER

Katzenelson nævner, at man kan "teste" et muligt emne ved at forsøge at lave en indsnævring. Det kan man gøre ved at nedfælde en begrundelse for emnet. Man prøver altså at beskrive, hvad der er formålet med at beskæftige sig med emnet, dvs. hvorfor er emnet interessant og hvem har gavn af resultatet af en undersøgelse af emnet.

I sin bog "Opgavemanualen – Skriveprocessens problemformulering, konklusion og formidling" (2005) foreslår John Henriksen, at man tænker baglæns og i bedste Jeopardy-stil kommer med svaret først. Man kan således prøve at forestille sig, hvad man gerne vil kunne sige i sin konklusion og derfra arbejde sig frem til hvilket spørgsmål, der lægger op til det ønskede svar.

EN DIMITTENDS RÅD

Dimittend fra AAU Anja Birch Nielsen (cand.merc. i Organisation og Strategi), som lige har afsluttet sit speciale, mener, at emnevalget bør afhænge af, hvad man vil have ud af sit speciale.

Hvis man er klar over, hvad man gerne vil arbejde med bagefter, kan man med fordel skrive speciale om det, mener hun. Måske kan man på den måde få foden indenfor hos en fremtidig arbejdsgiver. Hvis man derimod ikke ved, hvad man vil bagefter, kan man vælge et emne for sit speciale, så man kompletterer sin faglige profil, som den er beskrevet i studieordningen.

SPECIALE

OM VALG AF SPECIALEEMNE

Anja Birch Nielsen gjorde det selv sådan, at hun planlagde sin kandidatoverbygning efter hvilken profil hun ønskede at ende ud med. På den måde kom hun på hvert semester – og dermed også på specialeseminaret – omkring emner og tilgange, der kunne bidrage til opbyggelsen af denne profil.

EN ERFAREN SPECIALEVEJLEDERES RÅD

Instituttleder ved Institut for Produktion ved AAU, Karl Brian Nielsen, som har mange års erfaring med specialevejledning, siger, at man skal vælge emne efter interesse. Men også at man skal sørge for at sikre sig en faglig platform, der kan trække et afgangspjækt. På hans institut er det ret nemt at få et samarbejde med industrien i stand, hvis det er det, man ønsker. Men man skal stadig mærke efter, hvad man selv vil. Som vejleder kan man godt hjælpe på vej, siger han, men i sidste ende er emnevalget de specialestuderendes egen beslutning.

KARRIERECENTRETS RÅD

At man skal vælge efter interesse ligger i tråd med rådet fra Annika Holm Jørgensen fra Karrierecentret ved AAU. Hendes budskab er tydeligt: Det er vigtigt, at emnet vælges ud fra interesse. Ifølge hende har mange studerende den opfattelse, at det gælder om at være omhyggelig og vælge det helt rigtige specialeemne, da dette kan få direkte betydning for de senere jobmuligheder. Og det er der måske noget om i nogle tilfælde, erkender hun, men siger samtidig, at virkeligheden ofte er anden.

KANDIDATUNDERSØGELSEN VISER...

Annika Holm Jørgensen henviser til Kandidatundersøgelsen, som Karrierecentret har foretaget blandt dimittender fra AAU (se kortlink.dk/74pa).

Den viser blandt andet at ca. en tredjedel af dimittenderne fra INS ikke mente, at specialet havde nogen som helst betydning for, at de fik deres første job. Omkring en femtedel mente dog, at specialet havde haft stor betydning for at få første job i hus.

For SAMF-dimittender så billedet noget anderledes ud. Her mente ca. halvdelen, at specialet ikke havde nogen betydning for erhvervelsen af deres første job, mens kun ca. 10 % tillagde specialet stor betydning i den forbindelse.

HUM-dimittender blev ikke stillet helt samme spørgsmål, men på spørgsmålet om den faglige sammenhæng mellem uddannelse og job svarede kun ca. en tiendedel, at jobbet lå i direkte forlængelse af specialet.

★★

Det tyder altså på, at man bør vælge specialeemne primært efter egen faglige interesse – så længe det også er interessant for andre end én selv. Hvis det alligevel skal være specielt svært, kan det lige så godt være specielt spændende!

FANFARE FOR FEBRUAR

AF: ANDREAS IBSEN

Febrilske feberagtige februar. Eller bare feBUU-UHar. Ukært barn har mange navne. Men, ærede læser, der er faktisk ikke nogen grund til at forblive vred på den korte måned, der engang hvert fjerde år, i et forgæves forsøg på at blive lige så lang som de andre måneder, på lusket vis tiltusker sig en ekstra dag. Så selvom februar både er kold og kort og har et underligt navn, behøver den ikke at blive henvist til skammekrogen i kalenderklassen.

Måneden har nemlig mere at byde end mange måske lige tænker over. Havde det ikke været for februar, havde solen stadig cirklet om Jorden. Og de stærkeste havde ikke overlevet. Og vi havde ikke været Jorden rundt på 80 dage. Og vel vigtigst af alt: Vi havde ikke haft muligheden for i udklædt tilstand at forfalde til dørtiggeri for derpå at banke en tønde med en (imaginær) kat i sønder og sammen.

RENSELSE OG ROMERSK FEST

Så hvorfor er det, at vi ikke kan undvære måneden, der er opkaldt efter det latinske ord for renselse "februum" og som relaterer til en romersk fest, der blev holdt i netop februar? Fordi denne måned, som antydte ovenfor, har lagt fødetidspunkt til nogle af de nøglepersoner, der har beriget os med stor kunst og har ændret vores viden om og opfattelse af os selv og den verden, vi er en del af. Således er videnskabsmændene Nicolaus Kopernikus, Galileo Galilei og Charles Darwin samt forfatterne Jules Verne, Victor Hugo og Charles Dickens alle født i februar.

ASTRONOMERNE

Polakken Kopernikus (19.2. 1473 – 24.5. 1543) og italieneren Galilei (15.2. 1564 – 8.1. 1642) er beslægtede i den forstand, at de som astronomer begge plæderede for det heliocentriske verdensbillede, hvor Solen og ikke Jorden er centrum i universet. Som tilhængere af den eksperimentelle fysik, hvor man drager konklusioner på baggrund af sine empiriske observationer, var de bannerførere for et paradigmeskifte, som gjorde op med en verdensanskuelse, der havde eksisteret i hvert fald siden den gamle græker Ptolemæus' tid (ca. 150 f.Kr.).

VIDENSKABSMÆNDENE

Britten Charles Darwin (12.2. 1809 – 19.4. 1882) har ligesom Kopernikus og Galilei spillet en afgørende rolle inden for naturvidenskaben. De allerfleste kender Darwin for teorierne om arternes oprindelse og evolutionsprincippet om naturlig udvælgelse, hvor den bedst tilpassede overlever. Hvad knap så mange er klar over er, at selvom Darwin ikke tog fejl, så er hans teorier i dag ikke de fremherskende i de biologividenskabelige kredse, der beskæftiger sig med at forstå, hvorfor skabninger, og især os mennesker, er kommet til at se ud, som vi gør. Argumentet er, at hvis det alene gjaldt om at være bedst til at tilpasse sig, ville de eneste (over)levende væsener være bakterier, fordi de pga. deres simpelhed og enorme antal er hurtigst til at mutere og dermed tilpasse sig. Den fremherskende udviklingsteori er ikke ligetil at forstå, men en af kongstankerne er, at vi som mennesker har klaret os, fordi vi hele tiden er blevet mere komplekse ved at fordele livsfunktioner på specialiserede celler.

R

FORFATTERNE

Ikke kun februarforskerne men også februarforfatterne har givet os indsigt i os selv og vores verden og dermed stof til eftertanke. Franskændene Jules Verne (8.2. 1828 – 24.3. 1905) og Victor Hugo (26.2. 1802 – 22.5. 1885) og briter Charles Dickens (7.2. 1812 – 9.6. 1870) har nemlig alle givet os store klassiske værker. Verne står blandt andet bag "Jorden rundt i 80 dage" og "En verdensomsejling under havet". Hugo har givet os fortællinger som "Les Misérables" og "Klokkeren fra Notre Dame". Og Dickens forførte verdenen med historier som "Et juleeventyr" (med den nære Scrooge) og beretningen om forhutlede Oliver Twist.

Det er alt sammen meget godt med alle disse februarnotabiliteter, men i virkeligheden handler denne måned jo i bund og grund om i fastelavnens navn iført eger- eller Batman-kostume at tigge penge og slik og få lov til at tæske løs på en tønde indtil den splintres og træstykkerne flyver om ørerne på en. Alt sammen til lyden af en fanfare for februar!

Gratis på kursus !

Er du studerende eller ansat ved AAU ? Nu kan du komme gratis på en lang række kurser og foredrag og blive lidt klogere på dit arbejde, dig selv og på livet.

En samarbejdsaftale mellem **Folkeuniversitetet** og AAU giver dig som studerende / ansat ved AAU mulighed for kvit og frit at deltage på Folkeuniversitetets tilbud.

Tilbuddene ved Folkeuniversitetet er mange. Fra tilbud med et efteruddannelsesagtigt tilsnit, som coaching, ledelse, kommunikation og erhvervssprog, til tilbud indenfor emner som psykologi, astronomi, kunst, litteratur og film.

Tjek det store udbud på www.fuaalborg.dk.

KONTAKTER, kontakter, kontakter, svarer Heine Nielsen prompte på spørgsmålet om, hvad det kræver at starte et pladeselskab. Sammen med studiekammeraten Morten Dybdal Møller har han gjort netop det:

Startet eget **PLADESELSKAB.**

AF: ANDREAS IBSEN

De har base i Aalborg, men ambitioner der rækker meget længere, end det lokale udgangspunkt antyder. Apollon Records har de kaldt det – opkaldt efter den græske mytologiske gud for sang, kunst og lys; elementer som ifølge de to gerne skulle associeres med selskabet.

AMBITION: BRYDE MED NORMERNE

Morten og Heine er begge i gang med deres 4. semester på AAU. Morten læser Populærmusik og lydproduktion og Heine Musikvidenskab. Da de startede arbejdet med selskabet i foråret sidste år, var tanken at bryde med normerne i en branche, hvor ulige overskudsdeling og manglende vilje til at bygge en kunstner op over flere udgivelser er kutyme. I dag er ambitionen den samme, men de to kompagnoner har erfaret, at der er meget at lære. De har måttet knokle for sagen – især for at få etableret det netværk, som ifølge de to iværksættere er helt essentielt.

SAMARBEJDER SOM ET FORMEL 1-TEAM

Arbejdet, som gør, at de sjældent holder fri, har dog båret frugt, og i dag har selskabet flere musikere "i stalden". Eller "i stalden" er måske ikke det rette udtryk. De to ser snarere det fælles engagement kunstnere og pladeselskab imellem som et samarbejde og sammenligner med et formel 1-team, hvor alle på holdet er afhængige af hinanden for at komme først over stregen. På den måde tager Apollon sig af de opgaver, som kunstnerne ikke skal bekymre sig om, bl.a. management (det

at administrere spillejobs) og publishing (det at få produceret og distribueret den indspillede musik), således at musikerne kan fokusere på det, det hele handler om: Musikken og det kunstneriske udtryk.

POP ER IKKE ET SKÆLDSORD

En af de musikere Morten og Heine samarbejder med er solisten Christal, som i efteråret med deres hjælp udgav popsinglen "Om igen". De to pladeselskabsdrenge vil gerne arbejde med musik, der appellerer til mange mennesker, og i den henseende er genren underordnet. Pop er således ikke et skældsord hos Apollon, der mener, at man ikke kan vide, hvad man sidder med, før man har sendt det ud til en større gruppe mennesker.

Musikvideoen til Christal-nummeret blev i øvrigt instrueret af ingen ringere end den kendte stuntmand Lasse Spang Olsen – og de gode kontakter stopper ikke der. Apollon er ifølge eget udsagn på fornavn med flere udenlandske radiostationer og samarbejder herhjemme med omkring 500 medier – inklusive store spillere som P3. Alt sammen vidnesbyrd om de to fyres høje ambitionsniveau.

MYTERNE HOLDER IKKE VAND

Når man arbejder professionelt med musik, går det op for en, at mange af de myter som florere omkring musikbranchen ikke holder vand, fortæller Morten Dybdal

APOLLON RECORDS

Møller. Myter om at man skal give dén og dén person gaver for at få en fod indenfor. Og om at det kun er de etablerede kunstnere, som kan få spilletid på diskotekerne og i radioen. De to ildsjæle siger, at det at få "hul igennem" primært handler om at være vedholdende og om at give de mennesker, der viser interesse, den opmærksomhed, de har krav på.

DEN AKADEMISKE METODE GIVER POTE

Har de to studerende kunnet drage fordel af uddannelsen i deres arbejde? Morten og Heine mener, at de især har kunnet bruge den akademiske metode. Det at sætte spørgsmålstejn ved den herskende orden, selv at undersøge og analysere tingene og løbende at ændre strategi på baggrund af nye erfaringer. Morten har også haft mulighed for, i forbindelse med projektarbejdet på universitetet, at studere forskellige dele af musikbranchen. En viden som han har kunnet nyde godt af i arbejdet med pladeselskabet.

"DET ER FUCKING SJOVT"

Det kan ikke være lige nemt hele tiden, så hvad holder de to fyre til ilden, også når det ikke lige går, som man kunne ønske? De vil det 100 procent, siger de, og man

mærker, at det er sandt. Og så selvfølgelig den fælles drøm om for alvor at slå igennem internationalt. Man får oplevet så mange fede ting – det er fucking sjovt, slutter Morten Dybdal Møller.

Hør mere om og fra pladeselskabet på
WWW.APOLLONRECS.DK.

FOTO: LAURA PURUP

>_gå nye veje.
Sæt dine spor.

Når du vælger cand.it. efter din bachelor, tager du et innovativt valg. Du kan komme til at udvikle og udnytte it-teknologi inden for det område, du brænder for, hvad enten det er ledelse, kommunikation, design eller noget helt fjerde.

>_læs mere på
www.cand-it-vest.dk

– læg it til din bachelor

cand.it.

it-vest

samarbejdende universiteter

AALBORG UNIVERSITET

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

AARHUS UNIVERSITET

AGENDA 11

GLEMMER DU, SÅ HUSKER JEG DET **ORD FOR ORD**

Har du nogensinde været til en eksamen og oplevet, at du ikke kunne huske den centrale matematiske formel? Eller at du måske nok klarede dig godt til eksamen, men at du en måned senere havde glemt næsten alt stoffet igen? Det er ubehagelige situationer, hvor man føler, at hukommelsen ikke slår til. Men der er faktisk noget at gøre, for hukommelsen fejler som udgangspunkt ikke noget.

AF: ANDREAS IBSEN

Nej, det er snarere tilegnelsen af stoffet, der er gået skævt. Ved at kende lidt til sin hjernes virkemåde og ved at lære et par snedige husketeknikker er det muligt at lære selv svære begreber og snørklede formler udenad. Og det vel at mærke uden den helt store indsats – og tilmed så man ikke har glemt sin nytilegnede viden måneden efter.

EN EFFEKTIV HUSKETEKNIK

Hemmeligheden ligger i aktivt at knytte det, man gerne vil huske, til det man allerede har lagret i langtidshukommelsen, så man er sikker på, at det nye stof hænger fast.

Det kan man gøre ved at forestille sig en såkaldt ruteplan gennem et område eller sted, man kender godt i forvejen. For eksempel ens hjem eller hjemby. Det skriver den norske hukommelsesmester Oddbjørn By i sin bog "Memo".

Ruteplanen er inddelt i en række stop forbundet i en logisk sekvens – f.eks. kan hvert rum i ens hjem udgøre et stop. For at sikre en god rækkefølge kan ruteplanen godt krydse barrierer, man ikke kan krydse i virkeligheden – f.eks. gå gennem mure. For hvert stop har man så en visuel association til det, man gerne vil huske. Jo mere konkret og stærkt (overdrevent) et billede desto bedre.

Teknikken bliver nemmere at følge, hvis du ser et par eksempler, så de kommer her.

HUSK BEGREBER FRA TAYLORISMEN MED HJÆLP FRA USAIN BOLT OG BLÆS BUKKI

Scientific Management er en ledelsesstrategi til effektivisering af industrivirksomheder formuleret af Frederick Taylor omkring starten af det 20. århundrede. For at huske nogle begreber fra denne tankegang, der senere er blevet døbt Taylorisme, kan man forestille sig følgende ruteplan:

1. Princippet om "the one best way". Taylor mente, at der for hver opgave var én optimal måde at løse opgaven på. Forestil dig en SuperBest-butik der kun sælger én stor Milky Way chokoladebar.

2. Brugen af "time-motion studier". Taylor var af den overbevisning, at man kunne observere og vha. stopure tage tid på de forskellige arbejds gange for på den måde videnskabeligt at finde frem til "the one best way". Forestil dig supersprinteren Usain Bolt, der spæner forbi en person, som holder et kæmpestort stopur.

3. Separation af ledelse og arbejdets udførelse. Arbejdsdelingen mellem ledelse og arbejdere skulle ifølge Taylor være helt klar, hvor ledelsen tog sig af planlægningen og arbejderne udførte det, planerne foreskrev. Forestil dig Mærsk Mc-Kinney Møller forsøge at dele Blæs Bukki fra Bikstok Røgsystem i en æggedeler, mens Bukki er ved at fremføre hittet "Arbejd, arbejd!".

HUSK BAYES' REGEL MED HJÆLP FRA ANNA PIHL OG BENNY FRA OLSEN-BANDEN

En af sætningerne inden for sandsynlighedsregningen hedder Bayes' regel, som definerer den såkaldte betingede sandsynlighed mellem to begivenheder, A og B:

$$P(A|B) = P(B|A) * P(A)/P(B)$$

Det vil sige sandsynligheden for, at begivenhed A indtræffer, givet at begivenhed B er indtruffet. P betyder sandsynlighed (Probability). P(A) og P(B) betegner sandsynlighederne for, at begivenhederne A og B indtræffer uafhængigt af hinanden. Formlen kan være svær at huske udenad, bl.a. fordi rækkefølgen af A og B kan drille. Men bare rolig, det kan sagtens lade sig gøre. Forestil dig blot følgende på hvert sit stop i en ruteplan:

1. "P(A|B)": Anna Pihl fra politi-tv-serien af samme navn står til venstre og kigger på dig, mens hun holder et P-skilt i højre hånd (et af de blå man ser ved parkeringspladser). Med venstre hånd holder hun om en flagstang. Til højre for flagstangen står Benny fra Olsen-banden.
2. "=": Et lig (en død person).
3. "P(B|A)": Anna og Benny har byttet plads. Dvs. det nu er Benny til venstre for en flagstang med et P-skilt i højre hånd, og Anna der står til højre for flagstangen.
4. "*": En ganger (altså en hest, du ved).
5. "P(A)/P(B)": Anna Pihl sidder på skuldrene af Benny. Begge holder de et P-skilt i højre hånd.

HUSKETEKNIK

Det kan i en ruteplan for en formel måske være lidt svært at stadfæste elementer, som ikke er i lineær eller "horisontal" relation til hinanden - eksempelvis grænserne for et bestemt integral, indeks ved en summation, et kvadratrodstegn, osv. Her gælder det om at være ekstra kreativ som i ovenstående, hvor den ene person sidder på skuldrene af den anden og dermed "danner brøken".

Vigtigst i forhold til denne husketeknik er, at associationerne giver mening for netop dig, og at du giver dig selv tid til at lade visualiseringerne bundfælde sig ved mentalt at gå ruterne igennem flere gange.

Man skal have sig for øje, at det tager lidt tid at finde på effektive billeder, og at det derfor er en fornuftig strategi at arbejde med de visuelle ruteplaner i god tid inden eksamen.

Hvis du har fulgt eksemplerne og har lavet ruteplaner, som du har gennemgået et par gange, vil du med garanti kunne huske og gengive taylorismens nøglebegreber og Bayes' regel lang tid fremover.

SE ET EKSEMPEL PÅ EN RUTEPLAN MERE PÅ AGENDA.AAU.DK.

TEGNING AF: ANETTE K. SCHOU (SEJ TØS)

AT LÆRE MED STIL

Du er ikke kommet på universitetet for at lære, siger du? Så behøver du ikke læse videre. Hvis du derimod går på uni for at forøge din viden og styrke dine kompetencer, bør du måske spidse ører her – eller blyanten til notatblokken, hvis det er sådan, du foretrækker det.

Universitetet er en kæmpebuffet af viden, som blot venter på at blive sat til livs af sultne studerende. Problemet er, at mange ikke er klar over, hvordan de bedst fortærer dette festmåltid. Skal man proppe sig med store mundfulde, spise ofte i små portioner eller større portioner sjældnere? Og hvor grundigt har man behov for at tygge maden, før den synkes?

Det er i høj grad op til den enkeltes ”spisevaner”, dvs. læringspræferencer. Eller det burde det i hvert fald være. For selv om der måske nok eksisterer universelle sandheder om både gode spisevaner og måder at lære på, er vi jo trods alt stadig unikke individer med unikke behov.

Organiseringen af kursusundervisningen og gruppearbejdet på AAU sætter nogle rammer for læringen, hvis hensigtsmæssighed man altid kan diskutere. Men uanset hvad er der stadig plads til, at den enkelte studerende og den enkelte projektgruppe til en vis grad kan tilrettelægge læringen efter så at sige eget hoved.

Dette ligger i god forlængelse af det klassiske mantra ”tag ansvar for egen læring”. Ja tak, det vil jeg gerne, men hvordan? Hvis man ikke ved noget om, hvordan man selv bedst tilegner sig nyt stof, hvordan skal man så være i stand til at påtage sig det ansvar?

Det er her viden om personlige læringsstile kommer ind i billedet. Søger man på ordet, vil det ofte optræde i sammenhæng med folkeskolebørn, men idéerne er også brugbare på højere niveauer, hvor kravene til effektiv læring jo er endnu større.

DUNN OG DUNNS MODEL

Rita Dunn og Kenneth Dunn har i en årrække forsket i læringsstile, og det er der kommet en model ud af. Den beskriver en læringsstil som en persons præferencer inden for fem overordnede faktorer, som har betydning for læringens ”succes”:

- De fysiske faktorer handler om de fysiske rammer og omgivelser. Det kan være, om man kræver ro eller lyd, når man lærer, hvordan belysningen i læringssituationen skal være, og hvordan lokalet skal være indrettet.
- De fysiologiske faktorer beskæftiger sig med, hvordan kroppen skal være involveret i læringen. Lærer man bedst ved at lytte, se, røre, bevæge sig, sidde stille osv.
- De emotionelle faktorer handler blandt andet om, hvordan man bedst motiveres til at lære. De handler også om, hvor udholdende man er, hvor ansvarlig man føler sig i forhold til at tilegne sig stoffet (selvdisciplin eller udefrakommende disciplinering) og om man har behov for en stram eller mere fleksibel struktur i læringssituationen.
- De sociologiske faktorer drejer sig om i hvor høj grad, man har behov for at behandle læringsstoffet sammen med andre, eller om man foretrækker at sidde med det alene.
- De psykologiske faktorer handler om, hvordan man skal have stoffet ”serveret” og ”tygge på det” for nu at vende tilbage til måltids-analogien. Skal man have helheden og formålet på plads før detaljerne, eller foretrækker man at forstå helheden gennem arbejdet med detaljerne trin for trin. Kaster man sig ud i at ”bruge” læringsstoffet med det samme, eller har man brug for at reflektere over det inden.

Dunn og Dunns model er blevet kritiseret på en række punkter, blandt andet for dens strengt positivistiske forskningsmetode og det, at den ikke tager højde for læringsstoffet og målet med tilegnelsen som sådan. Alt andet lige må der være stor forskel på, om man skal lære at løse differentiaalligninger eller at afholde en psykologkonsultation, lige så vel som der kan være forskel på den krævede forståelsesdybde (jf. Blooms taksonomi).

Læringsstile praktisk set

Man kan komme med et hav af akademiske betragtninger om læringsstile, men det er egentlig mere interessant at se på, hvordan de kan bruges i praksis.

Det må handle om, at man på et ganske lavpraktisk niveau overvejer sin egen læringssituation – og fx reflekterer over, hvornår man har haft en ”læringssucces” og så undersøger, hvad der kendetegnede den givne læringssituation. Ligeledes kan man jo prøve at undersøge de situationer, hvor man ikke føler, at man har fået et tilstrækkeligt højt udbytte, for at se, hvad man måske kunne have gjort anderledes.

At tage hensyn til de fysiske faktorer kunne handle om, at man overvejer, hvordan grupperummet indrettes, så det passer bedst muligt til ens præferencer. Her kan man også inddrage de sociologiske faktorer, så der både skabes plads til fælles arbejde og individuel fordybelse.

De fysiologiske præferencer kan fx tilgodeses ved at være opmærksom på, hvordan man bedst lærer til en forelæsning. Skal man sidde og tage noter, skal man ”blot” lytte og se, skal man sidde og tegne imens osv.

Hvad gør, at man motiveres til at lære? Kan man fx angribe stof, som man finder uinteressant, men som skal læres, fra en anden vinkel, så det bliver mere motiverende.

Hvad angår psykologiske faktorer, kan man fx tænke over, om man har brug for at få alle mellemregninger forklaret, eller om man hellere selv vil tænke sig til sammenhængen.

Alle disse overvejelser kan måske forekomme vanskelige, men man må tage det som en udfordring, som i sidste ende betaler sig – for hvem vil ikke gerne lære med stil?

AF: ANDREAS IBSEN

IT'S MED LÆRE TA